4 (386)
2004 йил 28 январь
Чоршанба

Mahalla

Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармасининг нашри

Сотувда эркин нархда

саҳифада

2
► Тўй бўлсину, тўй бўлсин — Дабдабалар йўқ бўлсин!
► Айём муборак, юртдошлар!

3
► Қаттол эди, қотил бўлди.
► Қорни сотиб олиш мумкинми?

4
► Дадаси, мулк сизникими, ё меники?
► Бобожон Охунд — илк ўзбек соатсози.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

ҚАРОРИ

«Меҳр ва мурувват йили» дастури тўғрисида

Мамлакатимизда 2004 йилнинг "Меҳр ва мурувват йили" деб эълон қилиниши муносабати билан, жамиятимизда аҳиллик, бағрикенглик, меҳр-оқибат, миллатлараро дўстлик ва ҳамжиҳатлик муҳитини мустаҳкамлаш, юртдошларимиз, аввало, ёшларимиз онги ва тафаккурида юксак инсоний фазилатларни камол топтириш, аҳолининг ижтимоий муҳофазасини кучайтириш, хусусан, кам таъминланган тоифа ва оилаларни қўллаб-қувватлаш ҳамда давлат ва жамоат ташкилотларининг бу борадаги фаолиятини мувофиқлаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. "Меҳр ва мурувват йили" дасту- тасдиқлансин.

Дастурда белгиланган чора-тадбирлар:

— давлат идоралари ва жамоат тузилмаларининг маблағ ва имкониятларини, корхона ва ташкилотлар, ширкат ва фермер хўжаликлари, тадбиркор ва ишбилармонларнинг ҳомийлик ёрдамларини кам таъминланган оилалар, ногиронларни, боқувчисидан жудо бўлган фуқаролар ва ёлғиз кексаларни моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш учун жалб этишга;

— жамият ҳаётининг асосий бўғини бўлган оила тизимини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни, инсон ҳаёти ва манфаатларини ҳимоялаш, мавжуд ижтимоий муаммоларни ҳал этиш, жумладан, янги иш ўринларини яратиш, аҳолига тиббий, савдо ва коммунал-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш бўйича аниқ режаларни амалга оширишга;

— юртдошларимизни меҳрибонлик ва эзгулик руҳида тарбиялаш, замон талабларига жавоб берадиган қадимий анъана ва қадриятларимизни ҳаётимизга янада чуқурроқ сингдириш, бундай интилиш ва ҳаракатларни оммавий ахборот воситалари, жойлардаги маънавий-маърифий тадбирлар орқали кенг тарғиб қилишга йўналтирилгани маъқуллансин.

2. "Меҳр ва мурувват йили" дастурини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича республика комиссияси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликлари, вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари ва бошқа ташкилотлар ушбу дастурда назарда тутилган тадбирларнинг ўз вақтида ва талаб даражасида бажарилишини таъминлаш юзасидан аниқ чора-тадбирларни ишлаб чиқсин ва амалга оширсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг комплекслари, вазирликлар, идоралар, уюшмалар, концернлар, корпорациялар, компаниялар ва агентликлар, хўжалик бирлашмалари, жамоат ташкилотлари, жамғармалар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ҳамда вилоятлар, Тошкент шаҳар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликлари:

йилнинг ҳар чорагида, тегишли идоралар ва тузилмаларни жалб этган ҳолда, "Меҳр ва мурувват йили" дастурининг бажарилишини муҳокама қилиб, зарур чора-тадбирлар кўриб борсин;

йилнинг ҳар чораги якунлари бўйича дастур топшириқларининг бажарилиши натижалари тўғрисидаги таҳлилий маълумотни кейинги ойнинг 7-кунигача республика комиссиясига тақдим этсин.

4. Матбуот ва ахборот агентлиги, "Ўзтелерадио" компанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига аҳоли ўртасида "Меҳр ва мурувват йили" дастурида назарда тутилган чора-тадбирларнинг моҳияти ва аҳамиятини очиб бериш, уларни амалга ошириш борасида қилинаётган ишларни кенг ёритиш тавсия этилсин.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси **И. КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри, 2004 йил 27 январь.

Вазирлар Маҳкамасининг «Меҳр ва мурувват йили» дастури тўғрисида»ги қарорига

ШАРҲ

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 11 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантанали йиғилишда Президентимиз Ислом Каримов томонидан 2004 йил мамлакатимизда «Меҳр ва мурувват йили» деб эълон қилинди ҳамда бу борадаги асосий мақсад ва вазифалар белгилаб берилди.

Юртбошимиз Фармойиши билан тузилган «Меҳр ва мурувват йили» дастурини тайёрлаш бўйича республика комиссияси йил давомида амалга оширилиши зарур бўлган ташкилий, ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий тадбирларнинг комплекс дастурини ишлаб чиқди.

Ушбу дастур аввалги йилларда қабул қилинган "Инсон манфаатлари йили", "Оила йили", "Аёллар йили", "Соғлом авлод", "Она ва бола", "Қарияларни қадрлаш йили" ва "Обод маҳалла йили" дастурларининг мантиқий давомидир.

Унинг асосий маъно-мазмуни халқимизга хос бўлган азалий қадриятлар ва замонавий демократик тамойилларга таянган ҳолда, давлат ва жамиятнинг инсонга бўлган муносабат ва эътиборини янада кучайтиришдан иборат.

Дастур устувор масалаларни ҳал қилишга йўналтирилган қуйидаги чора-тадбирларни ўз ичига олади:

аҳолининг ижтимоий муҳофазасини кучайтириш, муҳтож бўлган, кам таъминланган тоифалар, оила ва инсонларга кўмак бериш, бу борадаги ҳуқуқий-меъёрий базани такомиллаштириш;

ногиронларга, қаровчисиз қолган ва боқувчисини йўқотган фуқароларга, ёлғиз кексаларга ёрдам ва кўмак бериш;

давлат ва нодавлат ташкилотлари, ўзини ўзи бошқариш органларининг меҳр ва мурувват йўналиши бўйича фаолияти ва масъулиятини кучайтириш;

оила тизимини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, аҳолини, айниқса, ёшларни меҳрибонлик ва мурувват руҳида тарбиялаш.

Меҳр ва мурувват деган улуғ тушунчаларнинг теран маъносини кенг тушунтириш, юртимиздаги ҳар қайси хонадон, ҳар қайси маҳалла, шаҳар ва қишлоқда маънавий-руҳий муҳитнинг барқарорлигини таъминлаш, оилани, соғлом турмуш тарзини мустаҳкамлаш, ибратли анъана ва урф-одатларимизни тарғиб этиш вазифаси ҳам дастурнинг мақсадига киради.

"Меҳр ва мурувват йили" дастури доирасида:

умумтаълим мактабларининг 616,5 минг нафар 1-синф ўқувчиларини бепул дарслик ва ўқув қуроллари билан таъминлаш, шунингдек, махсус мактаб-интернатлар, «Меҳрибонлик» уйлари тарбияланувчиларини, кам таъминланган оилаларнинг 2-9 синф ўқувчи — фарзандларини бепул дарсликлар билан таъминлаш ва шу мақсадда кутубхона фондларини тўлдиришга ажратилаётган маблағларни 1,5 баробар кўпайтириш;

соғломлаштириш оромгоҳларида 170 минг нафар бола, шу жумладан, кам таъминланган оилалар фарзандларининг бепул дам олишини таъминлаш;

кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари бўлган умумтаълим мактаблари ўқувчиларини бюджет ҳисобидан қишки кийим-бош билан бепул таъминлашни кучайтириш мақсадида ажратилаётган маблағлар миқдорини 1,2 мартага кўпайтириш;

республикадаги 93 та «Меҳрибонлик» уйлари ва махсус мактаб-интернатлар биноларини, 46 та "Мурувват" ва "Саховат" уйларини ҳамда ижтимоий таъминот муассасаларини капитал таъмирдан чиқариш;

санаторийлар, шифохоналарда 32 минг нафар пенсионер, уруш ва меҳнат фахрийлари саломатлигини тиклаш;

чекка қишлоқларда истиқомат қилувчи аҳолини тиббий-ижтимоий патронаж хизмати билан қамраб олишни кенгайтириш сингари қатор амалий тадбирлар белгиланган.

Дастурни амалга оширишнинг умумий харажатлари 354 миллиард сўм, шу жумладан 250 миллиард сўм Давлат бюджетининг 2004 йилга мўлжалланган маблағларидан иборат.

Дастурда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳри ҳокимликлари томонидан муайян ҳудудга хос бўлган муаммолар ва имкониятлардан келиб чиқиб амалга оширилиши кўзда тутилган, эътиборга лойиқ ишлар ҳам ўз аксини топган.

Мазкур тадбирлар юртимизда бағрикенглик, ўзаро меҳр-оқибатлилик, фуқаролараро тотувлик, турли миллат вакиллари ўртасида дўстлик ва ҳамжиҳатлик муҳитини қарор топтиришга, ёшларимизни юксак инсоний фазилатлар руҳида тарбиялаш учун зарур шарт-шароитларни яратишга хизмат қилади.

Бу эса янги ҳаёт, янги жамият барпо этиш йўлидаги мақсад ва интилишларимизни рўёбга чиқариш учун муҳим омил бўлади, изчил амалга оширилаётган ижобий ишларимизни янги босқичга кўтариш имконини беради.

Бир сўз билан айтганда, дастур замирида жамиятимизда ҳеч ким ўзини ёлғиз сезмаслиги, ҳеч ким эътибордан четда қолмаслиги керак, деган эзгу ғоя мужассамдир.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

26 январь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни Олий Мажлис Раиси Э.Халилов бошқарди.

Кенгашда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига 2003 йилнинг ноябрь-декабрь ойларида бўлиб ўтган сайлов натижалари тўғрисида парламентнинг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси А.Саидовнинг ахбороти тингланди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларида фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятида эришилган ютуқлар ҳамда йўл қўйилган камчиликлар принципиаллик билан, очиқ ва ошкора кўрсатиб ўтилди, фаолиятни янада такомиллаштириш йўллари белгилаб олинди. Мамлакатимизда амалга оширилаётган демократик ва ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар қўллаб-қувватланаётгани айтилди, юртимизда тинчлик ва барқарорликни сақлаш, аҳолининг турли қатламларини ижтимоий ҳимоялаш юзасидан кўрилаётган чора-тадбирлар учун Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга миннатдорчилик билдирилди.

Яхши ташкил этилган тайёргарлик ишлари фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайлов муваффақиятли ўтишига ёрдам берди. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга бағишлаб Олий Мажлисда республика семинар-кенгаши ўтказилди. Унда шаҳарча, қишлоқ, овул, маҳалла фуқаролар йиғинларининг раислари, вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлариинг ўринбосарлари, вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, жамоат бирлашмалари, оммавий ахборот воситалари вакиллари ҳамда Олий Мажлис депутатлари иштирок этдилар. Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятлар ва Тошкент шаҳрида ҳам шундай семинарлар бўлиб ўтди, Алоҳида китобча шаклида нашр этилган «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонун, шунингдек, республика семинар-кенгашининг материаллари барча ҳокимликлар ва фуқаролар йиғинларига юборилди.

Бу муҳим ижтимоий-сиёсий кампанияда халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларининг депутатлари фаол иштирок этдилар. Мамлакатда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ва демократик ўзгаришларнинг, амалдаги қонун ҳужжатларининг моҳиятини, фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловида барча фуқароларнинг фаол иштирок этиши нақадар муҳимлигини тушунтириш юзасидан улар ўз сайлов округларида изчил иш олиб бордилар.

Кенгаш аъзолари мазкур масала муҳокамаси чоғида фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига бўлиб ўтган сайлов аҳолининг кенг қатламлари учун чинакам демократия мактаби бўлганлигини алоҳида таъкидладилар. Сайлов давлат ҳокимияти органлари вазифаларининг бир қисмини фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига босқичма-босқич ўтказиш борасида мамлакатимиз раҳбарияти танлаган йўл тўғри эканлигини, ҳаётимизнинг барча соҳаларини эркинлаштириш ва демократиялаштиришда, жойлардаги долзарб ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал этишда фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг ўрни ва аҳамияти ортиб бораётганлигини, «кучли давлатдан кучли фуқаролик жамияти сари» концепциясини амалга ошириш нақадар муҳим эканлигини яна бир бор яққол кўрсатди.

Олий Мажлис Кенгаши қарор қабул қилиб, унда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесига, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига ўтказилган сайлов якунларини навбатдаги сессияларида муҳокама этишни, фуқаролар йиғинларини қўллаб-қувватлаш ва уларнинг фаолиятини кучайтириш юзасидан амалий чора-тадбирлар ишлаб чиқишни тавсия этди. Вилоят, туман ва шаҳар ҳокимликларига фуқаролар йиғинларининг янги сайланган раислари (оқсоқоллари) билан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисидаги амалдаги қонун ҳужжатлари қоидалариии ўрганиш, шунингдек, мазкур органларнинг фаолиятини ташкил этиш масалалари бўйича туркум машғулотлар ва ўқув семинарлари ўтказиш, бу тадбирларга олимлар, мутахассислар, тажрибали оқсоқолларни, молия, солиқ ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ходимларини, жамоат бирлашмаларининг вакилларини жалб қилиш таклиф этилди.

(Давоми 2-бетда)

Бугуннинг тадбири

МАҲАЛЛАНИНГ НАМУНАЛИ ТАЯНЧЛАРИ

Жиноятчиликнинг олдини олиш, жамоат тартибини сақлаш, фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш ва энг асосийси, халқларимиз осойишталигига эришишда маҳалла милиция таянч пунктларининг ўрни ва ҳиссаси беқиёс. Бугун ушбу тузилма ўз фаолиятида маҳаллалар билан ҳамкорлик қилиш орқали катта натижаларга эришмоқда. Шу боис, амалий-ташкилий ишларда намуна кўрсатиб, фаол хизмат қилаётган маҳалла милиция таянч пунктларини аниқлаб, уларнинг илғор иш тажриба ва услубларини кенг ёйиш мақсадида улар ўртасида кўргазма-танловларини ўтказиш анъанага айланмоқда.

Пойтахтимиздаги Туркистон санъат саройида Республика Ички Ишлар ва Халқ таълими вазирликлари, Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши қўшма қарори асосида ташкил этилган мазкур кўргазма-танловининг якуний босқичи бўлиб ўтди. Унда Республикамиз вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикасида ва пойтахтда олдинги уч ўринни эгаллаган таянч пунктлари ҳамда йўналишлар бўйича ғолибларнинг фотоальбомлар ва ведеотасмалардан иборат кўргазмалари намойиш этилди. Шундан сўнг, танлов ғолибларини тақдирлаш маросими бошланди. Тадбирни Республика Бош вазирининг ўринбосари А.А.Азизхўжаев кириш сўзи билан очди.

(Давоми 2-бетда)

Фарғона вилояти

Мунозара

Қўшни тумандан келган меҳмоннинг иши Бағдод қишлоқ фуқаролар йиғинида битиши керак эди. Бу ердагилар уни Бағдод-1 маҳалла фуқаролар йиғинига юборишди. У ерда эса ишингиз Бағдод-2 маҳалласида битади дейишди...

«МАҲАЛЛАМИЗ НОМИ ҒАЛАТИ...»

Бағдод туманида 11 та қишлоқ ва 42 та маҳалла фуқаролар йиғини бор. Уларнинг кўпларининг номи ўхшаш ёки адаш. Жумладан, туманда 1 та қишлоқ ва 2 та маҳалла фуқаролар йиғини Бағдод, 1 та қишлоқ ва 2 та маҳалла фуқаролар йиғини Самарқанд, 2 та маҳалла фуқаролар йиғини Қорақчитол, 1 та қишлоқ ва 1 та маҳалла фуқаролар йиғини Дўрманча, 2 та маҳалла фуқаролар йиғини Қўштегирмон, 1 та қишлоқ ва 1 та маҳалла фуқаролар йиғини Чуваланчи, 1 та қишлоқ ва 1 та маҳалла фуқаролар йиғини Матқулобод, 2 та маҳалла фуқаролар йиғини Амиробод номи билан аталади. Туманда яна шундай маҳаллалар борки, улар Отхона, Гавхона, Бедарак, Бордон, Чўринди, Қаҳат сингари номлар билан аталади.

Йўл бўйларидаги Уфка, Кекиртак, Бўткачи, Узун, Хотин қули, Ўч олиш, Кул элаш, Чиркам сингари қатор ёзувларни кўриб, наҳотки бу номларини ўзгартириш вақти-соати етиб келмади экан, деган ўй-хаёлга борасан киши.

Тўғри, қишлоқ ва маҳаллаларимиз номи маълум маънода юрт тарихини ҳам акс эттиради. Аммо юқорида саналган шу ҳудудда яшовчиларни хижолатга қўядиган номлар ўзида деярли ҳеч қандай тарихий далил акс эттирмайди.

Ўзбекистонни жаҳон таниди. Жаҳон тажрибасида маҳалла деб аталувчи ягона, бетакрор бошқарув институти илк бор юртимизда пайдо бўлди. Шундай экан, бугунги кунда маҳаллалар номи ҳам давримизга мос, Ватанимиз, халқимиз шон-шуҳратига хос бўлиши керак. Шаҳар ва туманлар ҳокимликлари, уларнинг ҳузуридаги атамашунослик комиссиялари бу ҳақда ўйлаб кўришса, нур устига нур бўларди.

Қодир ШОДМОНОВ,
"Mahalla" мухбири.

Обуна-2004

Mahalla

-Яна нима дейди?
-«Mahalla»га обуна бўлишга ҳеч қачон кеч эмас, - дейди!

Шу куни «Туркистон» саройидан республикамизнинг турли ҳудудларидан ғолиб бўлган бешта таянч пункти нозирлари ўз иш ўринларига «Matiz»да кетишди

Ҳ. СОЛИҲОВ олган сурат

Муносабат

БИЗГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР:

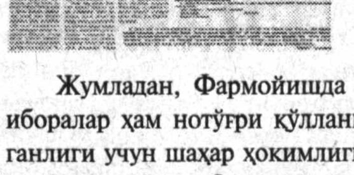
ОҚСОҚОЛ КИМНИНГ «КАДР»И?

"ОҚСОҚОЛ КИМНИНГ "КАДР"И.

2003 йил, 19 ноябрь.

"Mahalla" газетасида чоп этилган "Оқсоқол кимнинг "кадр"и?" сарлавҳали мақолада Олмалиқ шаҳар ҳокимининг 2003 йил 26 августдаги 139-сонли Фармойиши тайёрланишида бир қатор жиддий камчиликларга йўл қўйилганлиги танқид қилинган эди.

Жумладан, Фармойишда "Кадрлар таркибига оид" ҳамда "маҳалла қўмитаси" деган иборалар ҳам нотўғри қўлланилган. Фармойишни тайёрлашда камчиликларга йўл қўйилганлиги учун шаҳар ҳокимлиги умумий бўлими бошлиғи О.Машарипова огоҳлантирилган.

Бундан кейин Фармойишларни тайёрлашда маҳалла оқсоқолларининг вазифасига оид ҳужжатларни тайёрлашни "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида"ги Қонунга асосан амалга ошириш лозимлиги кўрсатиб ўтилди.

А.АҲМЕДЖОНОВА,
Тошкент вилояти ҳокими ўринбосари, вилоят хотин-қизлар қўмитаси раиси.

Mahalla

Ўзбекистон Республикаси матбуот ва ахборот Агентлигида 060 рақами билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Ҳомий: «Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили: Тошкент, Матбуотчилар, 32-уй

Телефонлар:
Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.
Масъул котиб: 136-53-75
Хатлар бўлими: 136-57-62.

Муассислар:
Ўзбекистон «Маҳалла» хайрия жамғармаси республика бошқаруви, «Mahalla» газетаси таҳририятининг меҳнат жамоаси.

Андижон вилояти

ХИДИРШАНИНГ ГУЗАРИ

Теварак-атрофни кузатган киши юртимизнинг барча маҳаллаларида яратувчанлик, саховат борасида кўп хайрли тадбирлар амалга оширилаётганига амин бўлади.

Бизнинг Хидирша маҳалламизда ҳам ўтган Обод маҳалла йилида бир қатор ижобий ишлар бажарилди. Жумладан, аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш учун ҳашар уюштириб 1 километрлик масофадан сув келтирдик. Туманимиз ҳокими томонидан ўтган йилнинг март ойида маҳалла гузари қуриш учун ер майдони ажратиб берилганди. Биз бор имкониятларни ишга солдик, қурилиш ишларини уюшқоқлик билан бажардик. Бу саъй-ҳаракатлар натижасида янги йилни қаршилаш арафасида маҳалла гузарини ишга туширишга эришдик. Унинг қурилишида маҳалламиз тадбиркорлари З.Сарбоев, Қ.Сиддиқов, Т.Холназаров, Т.Насриддинов ва Р.Бўстонбоевларнинг айниқса, ҳиссалари салмоқли бўлди.

М.ҚОДИРОВ,
Хўжаобод туманидаги Хидирша маҳалла фуқаролар йиғини раиси.

Наманган вилояти

ҲОРМАНГ, МУНАВВАРХОН!

Ўтган йили декабр ойида Наманган шаҳридаги Гулбоғ маҳалласида фуқаролар йиғини раислигига Мунавварxон Дадахоновани қайта сайлашди. Унинг ташаббуси билан маҳаллада жуда кўп хайрли ва ободончилик ишлари амалга оширилди. Хотин-қизларни ижтимоий ҳимоялаш, ишчи ўрнини яратиш мақсадида ўтган икки ярим йил давомида 25 та ибратли хонадонларда касаначилик усулида бичиш-тикиш касби билан шуғулланиш учун етарли шарт-шароитлар яратилди. Бундан ташқари, 120 та оилада дурадгорлик буюмларини тайёрлаш ва кичик тадбиркорликни аҳоли ўртасида кучайтириш ва жалб қилишга эришилди. Бир қанча фойдаланилмай ётган бинолар ҳашар йўли билан таъмирланиб ҳунарманд усталар ихтиёрига топширилди. Аҳолига хизмат қиладиган ёнилғи қуйиш шахобчаси қурилиб ишга туширилди. Маҳалла ва хонадонларда қонун устиворлигини ўрнатиш, ёшлар ўртасидаги ишсизликнинг олдини олиш масалаларига эътибор қаратилди. Қувонадиган жойи шундаки, беш йил мобайнида бир марта ҳам жиноят содир этилмади. Маҳалланинг жонкуяр раиси Мунавварxон Дадахонова Обод маҳалла йили дастурида белгиланган «Миллий қадриятлар ва Ўзбекистон Республикаси Конституциясини тарғиб қилишда энг фаол қатнашган маҳалла оқсоқоли» деб номланган республика кўрик-танловида фахрли биринчи ўрин соҳибаси бўлди.

Солижон УСМОНОВ,
«Mahalla» мухбири.

Тошкент шаҳри

ИЖОДКОРЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Яқинда Тошкент шаҳар Ҳамза тумани Янгиобод маҳалласида маҳалла фаоллари ва бир гуруҳ ёшлар ўртасида элнинг ардоғида, назарида бўлган ижодкорлар билан учрашув бўлиб ўтди. Тадбирда Ўзбекистон халқ шоири Нормурод Нарзуллаев, «Фан» нашриёти директори Наримон Орифжонов, «Адолат» нашриёти директори Маҳмуд Сатторов, «Учитель Ўзбекистана» газетаси бош муҳаррири Аҳмаджон Долимовлар иштирок этишди. Севимли шоиримиз Н.Нарзуллаев ўз шеърларидан намуналар ўқиб берди. Шу билан бирга ҳар бир маҳаллада кутубхоналар ташкил этиш, китобхонларнинг савод даражасини ўстириш ҳақида ўринли фикр, мулоҳазалар билдирилди. Маҳалла аҳолиси ижодкорлардан ўзларини қизиқтирган саволларига жавоблар олдилар. Одамларга қонун устиворлигини тушунтириш, ёшларни тўғри тарбиялаш, ишчи ўринларини яратиш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Адиба УМИРОВА

МАҲАЛЛАНИНГ НАМУНАЛИ ТАЯНЧЛАРИ

(Давоми. Аввали 1-бетда)

Республика конкурс-кўргазмасида тўртта 1-ўринни олган Тошкент вилояти Бўка тумани Жағалбой маҳалласидаги милиция таянч пункти (профилактика катта инспектори милиция капитани Дилмурод Унибаев), Фарғона вилояти Фарғона шаҳри Ибрат маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудидаги милиция таянч пункти (профилактика катта инспектори милиция майори Муроджон Тоштемиров), Хоразм вилояти Гурлан тумани Гулистон маҳалласидаги милиция таянч пункти (профилактика инспектори милиция лейтенанти Ёриммат Бобожонов), Қашқадарё вилояти Қарши тумани Чўлбўстон қишлоқ фуқаролар йиғинидаги милиция таянч пункти (профилактика инспектори милиция лейтенанти Ўсар Ҳайдаров) ҳамда Оролбўйи минтақасидаги ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олишга қўшган самарали ҳиссаси учун Қорақалпоғистон Республикаси Қўнғирот тумани 1-сонли маҳалла фуқаролар йиғинидаги милиция таянч пункти (профилактика катта инспектори милиция майори Амангелди Боранбоев)ларга Ички ишлар вазирлиги томонидан қўйилган мукофот — "Матиз" енгил автомашинаси калити топширилди. 2 ва 3-ўринга сазовор бўлган милиция таянч пунктларига эса Ички ишлар ва Халқ таълими вазирликлари, Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати мукофотлари — компьютер тўпламлари берилди.

"Энг фаол профилактика инспектори", "Энг фаол маҳалла оқсоқоли", "Энг фаол педагог-тарбиячи", "Энг фаол маҳалла хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раисаси" каби номинациялар ғолиблари телевизор билан тақдирландилар.

Мукофотларни вазирликлар, Ички ишлар идоралари масъул вакиллари, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати, Республика "Тасвирий ойина" ижодий уюшмаси, Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси шунингдек, Оқсоқоллар Кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси раҳбарлари томонидан топширилди.

Фаррух БЎТАЕВ,
"Mahalla" мухбири.

Т.Хамроқулов олган сурат.

Наманган вилоятининг Янгиқўрғон тумани мамлакатимизнинг чегара ҳудуди бўлиб, ҳуқуқ-тартибот органлари ходимларининг ишлари масъулиятни талаб этади. Тумандаги Кўкёр маҳалласи фуқаролар йиғинида туман ҳокимлиги ва вилоят Ички ишлар бўлими ходимлари ташаббуси билан хайрли ишга қўл урилди. Гузардаги 28-милиция таянч пункти учун барча қулайликларга эга бўлган бино қурилди. Унда маҳалла фуқаролар йиғини раиси, профилактика инспектори, посбонлар сардори, педагог-тарбиячи, вояга етмаганлар билан ишлаш инспектори, компьтер, маънавият ва маърифат хоналари ва кичик спорт мажмуаси мавжуд.

Суратда: Янгиқўрғон тумани Ички ишлар бўлими навбатчи ҳайдовчиси Зафаржон Тўланов, туман Ички ишлар бўлими ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўлинмаси бошлиғи Шуҳратжон Мукарамов билан иш жараёнида.

Арафада

ҲАЙИТ-ҚУТЛУҒ БАЙРАМДИР

Қурбон ҳайити байрамига ҳам саноқли кунлар қолди. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон мусулмонлари идораси раисининг ўринбосари Ҳожи Абдураззоқ ЮНУС билан учрашиб бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

— Қурбон ҳайитининг фазилатлари ҳақида гапириб берсангиз?

— Бисмиллоҳир раҳмонир раҳийм!

Аввало ушбу газетангиз орқали муштарийлар билан ҳайит байрами арафасида учрашиб турганлигимдан бағоят хурсандман. Ассалому алайкум азиз юртдошлар! Аллоҳ таолога ҳамду санолар бўлсинким, Қурбон ҳайити кунларига соғ-саломатликда, тинчликда етиб келганимиздан бағоят мамнунмиз.

Барчаларингизни Қурбон ҳайити муносабати билан Ўзбекистон мусулмонлари идораси номидан муборакбод этаман. Аллоҳ таоло юртимизга тинчлик, фаровонлик, осойишталик ато айласин.

Шундай улуғ кунларда қиладиган дуо-ю илтижоларимизни Аллоҳ таоло ўз даргоҳида қабул айлаб, кўпдан-кўп ажру савоблар берсин.

Ҳайит байрамининг файзу баракоти қалбларимизни ва хонадонларимизни мунаввар айласин.

Қурбон ҳайитини нишонлаш Иброҳим алайҳиссалом замонларига бориб етади, шу куни қурби етган мусулмонлар қурбонлик қилиб, уни ҳожатманд кишиларга улашадилар ва бу ишлари билан Аллоҳга итоат, чуқур эътиқод намунасини кўрсатадилар. Ҳожатманд кишиларга ёрдам бериш Аллоҳнинг буйруқларидан биридир.

Она юртимизда таваллуд топган алломаларимизнинг тарихи билан янгидан танишиб, уларнинг ёзиб қолдирган илмий ва маънавий мероcларини ўрганиб, ўтмишда ўтган азиз кишиларнинг руҳи покларини шод қилиш мақсадида ҳамда келажак авлодга маънавий озуқа бўлиши учун бир қанча зиёратгоҳ ва қадамжолар обод қилинди. Зеро, ўтганларнинг руҳини шод қилиш биз тириклар олдидаги асосий вазифалардан биридир.

Маълумки, Қурбон ҳайити кунида барча мусулмонлар бир-бирларини муборакбод этиб, табаррук, улуғ ёшдаги қарияларимизга узоқ умр, иймон, ёшларга тавфиқу рушди ҳидоят тилашади. Қариндош-уруғларни, ёру биродарларни зиёрат қиладилар, ўз яқинлари ва беморларнинг ҳолидан хабар оладилар. Бу кунда шундай хайрли ишлар ҳар бир эзгу ниятли кишиларнинг қалб эҳтиёжига айланади. Бирор сабабга кўра аразлашган, гина-кудратли таниш-билишлар ҳам ҳайит кунларида бир-бирларига қучоқ очадилар, ўзаро узр сўрашадилар. Чунки кечиримли ва меҳр оқибатли бўлиш ҳар бир мусулмон учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

— Байрам кунларида фотиҳахонликларга бориш жоизми?

-Бу улуғ байрам. Шунинг учун бу кунни шоду хуррамлик билан ўтказиш лозим. Ҳайит кунлари хонадонларга гуруҳ-гуруҳ бўлиб фотиҳага бориш, улуғ байрамни мотамга айлантириш бидъат-хурофот амаллардан ҳисобланади.

Ҳар қандай ишда ўртаҳоллик, мўътадиллик ва меъёр ҳамиша маъқулланиб, динимизда ҳаддан ошишлик, исрофгарчилик, манманлик ва риёкорлик каби иллатлар ақлан ва шаръан қораланган.

Вафот этган яқинларимизни эсга олиб ёдлаш ва руҳларига дуои-хайр қилиш жоиз, лекин бу ҳайит байрамига таъсир кўрсатмаслиги даркор. Мўмин мусулмонлар фақатгина шу Қурбон ҳайити кунларида эмас, балки йил давомида бир-бирларига бўладиган муомала-ю муносабатларни яхши қилмоқликлари лозим.

Ислом дини кишиларни бир-бирига меҳру оқибатли бўлишга чақириш билан бирга, уларни динидан миллатидан қатъий назар ўзаро иззат-икром кўрсатишга ундайди.

-Жорий йил Меҳр ва мурувват йили деб эълон қилинди, ҳайит кунларида эзгу амалларни янада кўпроқ қилиш керак дейишади, бу ҳақдаги фикрингизни билмоқчи эдик.

-Меҳр ва мурувватли бўлиш мўмин-мусулмонларга хос фазилатдир. Бу ҳақда Пайғамбаримиз (с.а.в.): "То мўмин бўлмагунингизча жаннатга кирмайсизлар, то бир-бирингизга меҳр-мурувватли бўлмагунингизча мўмин бўлмайсизлар", деб таълим берганлар **(Имом Муслим ривояти).**

Бирор жонзот йўқки, меҳр-мурувватга эҳтиёж сезмаса. Бировга меҳр кўргазиш қанчалик савобли ва шарафли иш экани барча ақли расо инсонларга маълумдир.

Меҳр ва мурувват кимларга ва қандай кўрсатилиши ҳақида Қуръони каримда шундай марҳамат қилинган:

"Сиздан (эй, Муҳаммад,) кимга эҳсон қилишни сўрайдилар. Айтинг: Ниманики хайр-эҳсон қилсангизлар, ота-она, қариндошлар, етимлар, мискинлар ва мусофирларга қилингизлар! Ҳар қандай қилинган эҳсонларингизни Аллоҳ билиб турувчидир". **(Бақара сураси, 215-оят).**

Пайғамбаримиз (с.а.в.) ҳадисларининг бирида:

"Беморларни зиёрат қилинглар, очларга таом беринглар, қарздорларга қарзларини узишга ёрдам берингглар"- деганлар **(Имом ал-Бухорий ривояти).**

Қуръони каримда етим ва муҳтожларга яхшилик қилиш савобли иш эканлиги, ўз навбатида улардан меҳру мурувватни дариғ тутиш ёмон одат эканлиги ҳам баён қилинган.

-Пайғамбаримиз (с.а.в.):

"Мен ва етимни ўз қарамоғига олган киши жаннатда мана шундай ёнма-ён турамиз, деб кўрсаткич ва ўрта бармоқларини жуфтлаб кўрсатганлар" **(Имом ал-Бухорий ривояти).**

Маълумки, мискинлар, бемор ва ногиронлар, ёши улуғ кишилар, хусусан ота-оналарга яхшилик қилиш, уларга меҳр-мурувват кўрсатиш ҳам динимиз талабидир.

-Ҳамма қурбонлик қилиши шартми?

-Бу ҳақда шуни айтиш мумкинки, кўпчилик юртдошларимиз, ушбу ҳайит кунларида қурбонлик қиладилар. Бинобарин, қурбонлик қилишнинг шариатимиздаги ҳукми ҳақида Ислом уламолари қуйидагиларни баён қилганлар.

Имом Аъзам Нўмон ибн Собит раҳматуллоҳи алайҳ қурбонлик қилиш моли нисобга етган, яъни закот беришга қодир бўлган киши учун вожибдур, деганлар.

Имом Абу Юсуф ва Имом Муҳаммад раҳматуллоҳи алайҳлар эса қурбонликни суннат деганлар. Яъни, қурбонлик қилинса савоб, қилинмаса гуноҳкор бўлмайди, дейишган.

Байрамингиз қутлуғ бўлсин, азизлар!

ХДПда Қонун Лойиҳаси муҳокамаси

Муштарийларимизга яхши маълумки, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қарори билан "Фуқаролар йиғини (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"-ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси биринчи ўқишда маъқулланиб, лойиҳа умумхалқ муҳокамаси учун матбуотда эълон қилинган эди.

Яқинда мазкур қонун лойиҳаси юзасидан Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Суҳбатни партия Марказий Кенгашининг биринчи котиби А.Рустамов олиб борди. Унда партия масъул ходимлари ва фаоллари, Республика Олий Мажлиси ва Тошкент шаҳар кенгаши депутатлари, Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси вакиллари ҳамда маҳалла оқсоқоллари иштирок этди.

- Маҳалла фуқаролик жамиятининг ўзаги, миллий демократиямиз тимсолидир, -деди тадбирда сўзга чиққан Олий Мажлиснинг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси А.Саидов. - Бундай шароитда фуқаролар йиғини раислари ва унинг маслаҳатчиларини сайлаш борасида Қонун лойиҳаси эълон қилиниши катта ютуғимиздир.

Тадбир давомида йиғилганлар томонидан Қонун лойиҳасига доир турли таклиф-мулоҳазалар билдирилди. Айрим моддаларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш зарурлиги хусусида таъкидлаб ўтилди.

Мухбиримиз.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайлов якунлари тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ахборотидан

Сайловда 12 миллиондан ортиқ киши ёки мамлакатимизда катта ёшли аҳолининг қарийб 97 фоизи қатнашди (2001 йилда 85 фоиз эди). Фуқаролар йиғинларининг жами 8360 раислари (оқсоқоллар) ва уларнинг 80 мингдан зиёд маслаҳатчилари сайланди.

Фуқаролар йиғинлари, раислари (оқсоқоллари)нинг ўтган давр мобайнида қилинган ишлар тўғрисидаги ҳисоботлари муҳокама қилинди. Фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг ўз ваколатларини қонун ҳужжатларига мувофиқ ҳолда бажаришларига доир фаолияти таҳлил қилинди. Мавжуд камчиликларнинг сабаблари очиб ташланиб, уларни бартараф этиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Сайлов фуқароларнинг сиёсий маданияти ва ҳуқуқий онги ўсганлигини, уларнинг юксак талабчанлиги ҳамда мавжуд камчиликларга муросасизлигини намойиш этди. Чунончи, 35 та йиғинда кўрсатилган номзодлардан биронтаси ҳам сайланмади ва уларда қайта сайлов ўтказишга тўғри келди. 74 та йиғинда (Тошкент вилоятида - 19 та, Тошкент шаҳрида - 18 та ва Самарқанд вилоятида - 14 та) йиғин раҳбарларнинг ўтган давр мобайнида иши қониқарсиз деб топилди.

Фуқаролар йиғинларининг аксариятида сайлов муқобиллик асосида ўтказилди. Масалан, Қорақалпоғистон Республикасининг Амударё, Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманларида, Фарғона вилоятининг Қўқон шаҳрида, Қашқадарё вилоятида Ғузор, Сурхондарё вилоятининг Шўрчи туманларида фуқаролар йиғини раислигига (оқсоқоллигига) бир ўринга 4 нафардан номзод тавсия этилди. Шу зайл комиссиялар томонидан тавсия этилган 21306 нафар номзод орасидан 8360 нафар йиғин раиси сайланди.

Фуқаролар йиғинлари раҳбарларининг маълумот даражаси сезиларли ошди. Фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) орасида олий маълумотли кишилар 75,7 фоизга етди (2001 йили 73,2 фоиз эди). Улар асосан ўқитувчилар, иқтисодчилар, муҳандислар ва аграномлардир. Ўрта махсус маълумотга эга бўлган оқсоқоллар сони 21,2 фоизни ташкил этди. Йиғин раислигига сайланганларнинг 49,1 фоизини раҳбарлик ишларида етарлича тажриба орттирган, ташкилотчилик қобилиятига эга 50 ёшгача бўлган кишилар ташкил этди. Бу борадаги нисбатан юқори кўрсаткичлар Жиззах вилоятининг Арнасой туманига (91,6 фоиз), Қорақалпоғистон Республикасининг Қораўзак туманига (88 фоиз), Навоий вилоятининг Зарафшон шаҳрига (84,6 фоиз), Хоразм вилоятининг Хазорасп туманига (82,3 фоиз) тўғри келади. Оқсоқолларнинг 10 фоизга яқинининг ёши 40 га ҳам бормаган кишилардир. Фуқаролар йиғинларининг раислигига сайланган аёлларнинг сони 8,7 фоизини ташкил этди. (2001 йилда 8,4 фоиз эди). Ҳар бир 4 оқсоқолдан бири бу вазифага илк бор сайланган. Андижон вилоятининг Қўрғонтепа, Бухоро вилоятининг Қоровулбозор, Жиззах вилоятининг Арнасой ва Зафаробод, Қашқадарё вилоятининг Чироқчи, Қорақалпоғистон Республикасининг Тўрткўл, Бўзатов ва Кегейли туманлари йиғин раисларининг маълумотлилик даражаси жиҳатидан энг юқори кўрсаткичга (100 фоиз олий маълумотли) эришилди. Айни пайтда таъкидлаш жоизки, Навоий, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида олий маълумотли йиғин раислари сони 2001 йилга нисбатан камайиб кетди.

Йиғин раислари (оқсоқоллари) маслаҳатчиларининг 51,7 фоизи (2001 йили 54 фоиз эди) олий маълумотли, 27,4 фоизи ўрта махсус маълумотли бўлиб, 23 фоизи аёллар (2001 йили 25 фоиз эди), 45,5 фоизи 50 ёшга тўлмаган кишилардир.

Бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларда йиғинларнинг масъул котиблари ҳам тайинланди. Масъул котибларнинг 43,8 фоизи олий маълумотли бўлиб, 40 фоизи аёллардир, 87,6 фоизи 50 ёшга тўлмаган кишилардир. Фаолиятнинг асосий йўналишлари бўйича комиссиялар тузилди ва уларнинг раҳбарлари сайланди.

Айни пайтда шуни ҳам таъкидлаш лозимки, ҳамма фуқаролар йиғинларида ҳам сайлов амалдаги қонун ҳужжатлари асосида ўтди деб бўлмайди. Чунончи, Олий Мажлисга сайлов даврида фуқароларнинг 20 га яқин мурожаати келиб тушди ва улар сайлов давридаёқ ўрганилиб, тегишлича ечими топилди.

Тўй, маърака, маросим...

Яқинда Тошкент шаҳар Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси шаҳар бўлими, шаҳар хотин-қизлар қўмитаси ҳамкорликда «Тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимларни тартибга солиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони ижросига бағишланган кенгайтирилган қўшма йиғилиш ўтказди. Унда пойтахтдаги туманлар хотин-қизлар қўмиталари раислари, маҳаллалар оқсоқоллари, хотин-қизлар билан ишлаш комиссиялари раислари ва фаоллар, туман халқ таълими бўлимлари ходимлари иштирок этдилар. Кенгашда пойтахтимизда олиб борилаётган тушунтириш, ташвиқот ишларига қарамай тўй ва бошқа маросимларни дабдабаю исрофгарчиликларсиз ўтказишга эришиш қийин кечаётгани таъкидланди.

Йиғилишни шаҳар Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси шаҳар бўлими раиси Р.Акромов олиб борди.

- Биз тўй ва маросимларни исрофгарчиликсиз ўтказишга эришиш учун барча имкониятларга эгамиз, - деди Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар қўмитаси раиси Фарида Абдураҳмонова кенгашда сўзга чиқар экан. - Президентимизнинг бу ҳақдаги Фармони имзоланганига беш йилдан ортиқ вақт ўтди. Жойларда бу борада қатъий чоралар кўриш учун маҳалла ходимларида ваколатлар етарли. Лекин нима учундир дабдабабозлигу манманлик, унинг орқасидан келадиган исрофгарчилик каби кўнгилсиз ҳолатлар учраб турибди. Йиғилиш давомида ушбу масала юзасидан турли фикр, мулоҳазалар билидирилди, таклифлар айтилди. Бу борада бир мунча ютуққа эришаётган маҳалла оқсоқоқоллари ўз тажрибалари билан ўртоқлашдилар. Қизғин баҳс-мунозаралардан сўнг Тошкент шаҳри миқёсида тўй ва марака маросимларини тартибга солувчи жамоатчи комиссия тузишга қарор қилинди.

БОШИМИЗ ТЎЙДАН ЧИҚМАСИН, ДЕБ ДАБДАБАДАН ЧИҚМАЙДИМИ?

Шундай қилиб, пойтахтимизда яна бир комиссия иш бошлади. Хўш, шундай чора кўришга бизни нима мажбур этмоқда. Келинг, шу ҳақда бироз мулоҳаза юритамиз.

Юқорида таъкидланганидек, Президентимизнинг тўй-ҳашамлар, маърака ва маросимларни дабдабабозлик ва исрофгарчиликсиз ўтказишни йўлга қўйишга қаратилган Фармони 1998 йил 28 октябрда имзоланганди. Орадан беш йилдан ортиқ вақт ўтди. Шу вақт мобайнида бу мавзуда сўз юритилмаган анжуман, оммавий ахборот воситаси деярли қолмади. Кўча-куйда, маҳалладошлар суҳбатида ҳам шу гап: маросимларни қисқартириш, исрофгарчиликнинг олдини олиш керак! Айримларини қисқартирдиқ ҳам... Лекин уларнинг ўрнига бошқалари урф бўлди. Ҳайит байрамида жўнатиладиган арафалик тоғораларни камайтирайлик дедик, тоғаралар камайиш ўрнига қоғоз қутиларга алмаштирилди. Маҳалла хотин-қизлар билан ишлаш комиссиялари томонидан назорат кучайтирилган ҳолатларда, арафаликлар тунда жўнатилди. Қарабсизки, улуғ айём кунида яна турна қатор тизилган ёш-ялланглар келин тушган хонадонга оқиб келаверади. Ёш қизларни «келин кўрди»га катта аёллар бошлаб юрганига нима дейсиз?! Уч кунлик маросимдан сўнг тоғораю қоғоз қути тўла суви қочган, ушатилган пишириқлар чорва учун тайёр емиш. Шу ўринда қизиқ бир тадқиқот: Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитаси томонидан ҳайитлик қилиши керак бўлган ҳар бир келинчакка турмуш ўртоғи билан Самарқанд, Бухородек тарихий шаҳарларни улуғ айём кунларида зиёрат қилиш учун бепул йўлланма таклиф этилди. Бир туман бўйича 54 нафар келинчакдан бор-йўғи иккитасигина йўлланмадан фойдаланиш истагини билдирган. Қолганлари эса... Шу ўринда аминмизки, танлаш ихтиёри ёшларнинг ўзига берилса, бу йўлланмалар балки талаш бўлиб кетарди. Демак, бу ҳолатда хонадон катталари, кўпроқ қайноналар фармонбардорлик қилишади. Демак, таъсир кучини ҳам уларга қаратиш лозим.

Ёки ош бериш маросимини олайлик. Бу маросимни тартибга солишнинг ҳам уддасидан чиқолганимизча йўқ. 200 килограмм ош дамланади, қизиқувчиларга эса «бор-йўғи 60 килограмм» деган жавоб тайёр.

Бошқаларни қўя турайлик, кези келганда тўйларни ундоқ қисқартириш, маъракаларни бундоқ тартибга солиш лозим, дегувчи маҳалла тизими ходимларининг айнан ўзлари минг афсуски, маҳалладошларига амалда ўрнак бўла олмаяптилар.

«Эркин кишилармиз, кўнглимиз тусаганидек яшашга, боринг-ки, бирон маросимни ўзимиз истагандек ўтказишга ҳақлимиз-ку», дегувчилар кўп. Лекин қизиқиб кўрсангиз, айнан шундай дегувчилар оиласи ҳақида маҳаллада «данғиллама тўй қилганди» деган таърифдан бошқа яхши сўз эшитмайсиз. Дарвоқе, юқорида тилга олинган Президент Фармонининг охирги 3-бандида шундай дейилган: **«...Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси давлат ташкилотлари, маъмурий-ҳуқуқий идоралар ва маҳаллий ҳокимликлар раҳбарлари, мансабдор шахслар томонидан юқорида кўрсатилган номаъқулчиликларга йўл қўйилган хатоларни амалдаги қонунчилик асосида чуқур ўрганиб, тегишли хулосалар чиқарсин ва зарур чоралар кўрсин.»**

Келинг, ўйлаб кўрайлик: тўйлар ва маърака маросимларида дабдабабозликка барҳам беришдан аввало кимга наф?! Албатта, сизу биз, оддий фуқароларга! Шундай экан нима учун биз, айнан ўзимиз шу тартибга риоя қилмаймиз. Нима учун биз кап-катта, онгли инсонлар бўла туриб гап уқмасликда, қулоқсизликда кичик гўдакдан ҳам ўтиб тушмоқдамиз? «Бошимиз тўйдан чиқмасин» деган мақолни қачонгача «Бошимиз дабдабадан чиқмасин» дея талқин қиламиз?

Мавлуда ҚОСИМОВА

Маҳалламиз жонкуярлари

Сурхондарё вилояти

ЭЗГУ ИШДАН ҚОЛГАН ИЗ

Сариосиё туманидаги Сариосиё қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Насрулло Мирзаевнинг оқсоқоллик фаолиятига ҳам беш йилдан ошди. Ўтган йилнинг декабр ойида ўтказилган йиғилишда ҳам тўрт номзоднинг орасида унинг вакиллар эътиборига ҳавола қилган дастури маъқул топилди.

Чунки унда қишлоқ инфратузилмасини ривожлантириш, маҳаллалар ободончилигига алоҳида эътибор қаратилган. Фуқароларни ижтимоий муҳофаза қилиш, уларга меҳр-мурувват кўрсатиш бош вазифа қилиб қўйилган. Уларни амалга оширишнинг мустақил пойдевори яратилганлиги аниқ фактлар билан исботлаб берилган эди.

Ўтган йили давомида эхтиёжманд инсонларни моддий қўллаб-қувватлашга қарийиб олти миллион сўм сарфланган. Маблағни ширкат ва фемер хўжаликлари, тадбиркорлар берган.

Искандар Диёров номли ширкат хўжалиги туманда илғор.

Пахта, ғалла, чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш режалари ортиғи билан бажарилган. Даромад ҳам шунга яраша. Соф фойда эса 88 миллион сўмдан ошди. Ширкат ташаббуси билан Эркин маҳалласида гузар қуришга киришилди. Қисқа муддатда маҳаллада ўн хонадан иборат шинам бир кошона қад ростлади. Унга сарфланган маблағ кам эмас, нақд йигирма миллион сўмдан ошди.

Қишлоқ оқсоқоли Насрулло Мирзаевнинг таклифи билан хўжалик ҳисобидан уч километр ички йўлга асфальт ётқизилди. 300 метр масофага газ қувури тортилди. 36 муҳтож оиланинг ҳар бирига ўн минг сўмдан маблағ ажратилди. Умуман ночор оилаларни иқтисодий қўллаб-қувватлашга 3 миллион 263 минг сўм ажратилди. Эркин, Қорасув, Ҳурватан, Пистамазор, Янгитурмуш, Охунбобоев номли маҳаллаларни ободонлаштиришга қарийиб уч миллион сўм харажат қилинди. Ҳозирги қишлоқ йиғини ҳудудида учта маҳалла гузари фаолият юритмоқда.

Қишлоқ йиғинидаги Эркин, Қорасув, Янгитурмуш маҳаллалари фуқаролар йиғинлари жойлашган бинолар замон талабидан анча орқада, хароб эди. Халқ ҳашарга чиқди. Қишлоқ ва маҳалла раислари уларга бош бўлди. Натижа эса тезда кўзга ташланди. Хушсурат идора бинолари бунёд этилди. Қишлоқ йиғинидаги маҳаллаларда электр энергияси, ичимлик суви, табиий газ билан таъминлаш муаммоси ҳал этилган. Ички йўлларни равонлаштириш борасида эса ҳали қилинадиган ишлар кўп. Бу йил Қорасув, Ҳурватан маҳаллаларида ўн километр йўлга асфальт ётқизиш мўлжалланган. Янгитурмуш, Пистамазор, Охунбобоев номли маҳаллаларда янги гузарлар қуришга киришилган. Ёз ойларида оқар сув танқис бўлади. Томорқа ерларда етиштириладиган экинларни суғоришда қийинчилик сезилади. Бу муаммони бартараф этиш учун ўн минг метр ариқзовурларни қазиш, сув йўлларини ҳозирлаш вазифаси белгилаб олинган.

Ҳа, Сариосиё қишлоқ йиғинида Меҳр ва мурувват йилида режалаштирилган вазифалар аниқ. Уларни амалга ошириш йўлида Насрулло Мирзаев раҳбарлигида Абдухолиқ Авазов, Комилжон Раҳимов, Ражабали Жўрабеков, Саиджон Бобоев, Муҳамад Давлатов сингари серғайрат маҳалла оқсоқоллари ҳозирданоқ муҳим тадбирларни амалга оширмоқдалар. Одамларни эзгу ишларга сафарбар этмоқдалар.

Омон ШУКУРОВ
"Маҳалла" мухбири.

Бухоро вилояти

Бухорои Шариф азалдан нафақат шарқда, балки ғарбда ҳам машҳур бўлган. Тарихий обидалари, нилий гумбазлари, азиз авлиёлари, меҳнаткаш ва ҳалол кишилари билан донг таратган ушбу шаҳар мустақиллик йилларида янада чирой очди. Тарихий обидалар қаторида энг замонавий бинолар, ўқув юртлари қад ростлади. Яқинда улар сафига Бухоро Нефт ва газ саноати касб-ҳунар коллежи ҳам қўшилди. 850 талабага мўлжалланган ушбу билим даргоҳи "Ўзбекнефт-газ холдинг" компанияси учун мутахассислар етказиб беради.

Суратда: ўқитувчи Ноила Сулаймонова ўқувчиларга нефт ва газни ташиш, уни сақлаш мутахассислигидан сабоқ бермоқда.

Тоҳир ҲАМРАҲУЛОВ олган сурат.

Ахборот

Тошкент шаҳри

«Кўкалдош» Тошкент ўрта махсус ислом билим юртида «Ватан ҳимояси - олий саодат» мавзусида тадбир бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон мусулмонлари идораси, таълим соҳаси ходимлари, устоз-мураббийлар ҳамда ўқув юрти талабалари қатнашдилар.

ВАТАН ҲИМОЯСИ - ОЛИЙ САОДАТ

Тадбирда билим юрти директорининг маънавият ва маърифат ишлари бўйича ўринбосари А.Жўраев Президентимиз ташаббуси билан ташкил этилган миллий армиямиз ватанимиз тинчлиги ва осойишталигини сақлашда қалқон бўлиб турганлиги ҳақида гапирди. Шундан сўнг сўзга чиққанлар истиқлол йиллари давомида армиямизда ўтказилган ислоҳотлар, унинг замонавий ускуналар билан таъминланганлигини ва ҳозирги кундаги фаолияти ҳақида гапирдилар. Ўқув юрти талабалари ёшларни чақириққа тайёрлаш дарсларида ўрганган билим ва амалий кўникмаларини намойиш қилдилар.

Тўлқин ТОШБОЛТАЕВ

МУРУВВАТ ТЎЙДАН БОШЛАНДИ

Ғузор тумани Оқсоқоллар Кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси туман бўлинмаси ташаббуси билан жамғарма ҳисобидан тумандаги кам таъминланган оилалар фарзандларининг ўн бир нафарига хатна тўйи ўтказилди.

"Оқсарой" чойхонасида бўлиб ўтган бу шодиёнага туман ҳокимияти вакиллари, уруш ва меҳнат фахрийлари, тўй болаларнинг ота-оналари ва яқинлари таклиф этилди. Тадбир сабабчиларига тўй либослари кийгизилиб, йиғилганлар учун байрам дастурхони ёзилди.

Тўй болаларга турли совғалар топширилди. Жумладан, "Истиқлол" жамоа ширкат хўжалиги раиси Н.Оролов уларнинг ҳар бирига 100 кг.дан буғдой ҳадя қилди.

Жамғарманинг туман бўлинмаси тўёна сифатида 11 нафар тўй болаларга ҳисоб рақами очиб Халқ банкига омонат пули қўйди.

Шунингдек, уруш ва меҳнат фахрийлари ҳам мурувватдан четда қолмадилар. Уларга ҳомийлар томонидан қимматбаҳо совғалар топширилди.

Саъдулла ЎЛЖАЕВ,
Ғузор тумани Оқсоқоллар Кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси туман бўлинмаси раиси.

Жамғарманинг вилоят бўлимида:

Андижон вилояти

ЯКШАНБА — ОИЛА СПОРТИ куни дея эълон қилинди

Ўзбекистонда оилага бўлган жиддий эътиборнинг бир кўриниши бу оилавий спортни ривожлантиришга қаратилган тадбирлардир. Вилоят ҳокимининг «Вилоятда маҳаллалараро «Соғлом оила» оилавий спорт мусобақаларини ўтказиш тўғрисида»ги қарорига ҳамда шу тўғридаги Республика «Маҳалла» жамғармаси ва бошқа ташкилотлар томонидан ишлаб чиқилган низомга кўра маҳаллаларда оилавий спортнинг аҳамияти ва уни барча оилаларнинг турмуш тарзига сингдириш зарурлиги тўғрисида тарғибот ва ташвиқот ишлари олиб борилмоқда.

Ўтган йилнинг феврал-март ойларида оилавий спортнинг II тури бўйича бўлиб ўтган мусобақаларнинг маҳалла ва қишлоқ босқичида 106892 нафар, шаҳарлар ва туманлараро босқичида 4566 нафар, вилоят босқичида эса 252 нафар оилавий спортчилар иштирок этдилар.

«Соғлом оила» оилавий спортининг Тошкентда ўтказилган республика босқичида Андижон ғолиби Юсуфжоновлар оиласи иштирок этиб, шарафли 3-ўринни эгаллади ҳамда Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармасининг Фахрий Ёрлиғи ва рангли телевизор билан мукофотланди.

Лекин кейинги вақтларда бу соҳада бироз хотиржамликка йўл қўйилганлиги сезилмоқда. Унга барҳам бериш, маҳаллаларда эндигина қарор топиб келаётган оилавий спортнинг барча турларини кенг қулоч ёздириш, соғлом оилани шакллантириш ва мустаҳкамлашнинг бу каби муҳим омилларидан тўғри фойдаланишни кучайтириш мақсадида «Маҳалла» жамғармасининг вилоят бўлими раёсати қарор қабул қилди. Унга кўра вилоятдаги барча маҳаллаларда якшанба кунлари «Оилавий спорт мусобақалари куни» деб эълон қилинди.

Ушбу кунда маҳалла фуқаролар йиғинлари томонидан оилаларни масофага югуриш, сакраш, арқон тортиш, бадминтон, теннис, кегли ўйини, волейбол кабиларга кенг жалб қилиш тавсия этилди.

Наврўз, Мустақиллик байрамлари, халқаро хотин-қизлар куни, Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни кабилар олдидан маҳалла, қишлоқ, шаҳарча биринчилиги учун оилавий спорт мусобақаларини ўтказиш, ғолибларни эса моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш кўзда тутилди.

Моҳичеҳра ЛАТИПОВА

«МЕҲР КЎЗДА»Н МЕҲР

Юнусобод тумани Абулқосим Фирдавсий номли маҳаллада қирққа яқин кам таъминланган оилаларга «Меҳр кўзда» нодавлат ташкилоти томонидан иссиқ кийим-кечаклар, озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берилди. Бундан боши кўкка етган юртдошларимиз ўзларининг дил қувончларини ва ташаккурларини изҳор этишди.

- Биз маҳалла фаоллари билан маҳалламиз қошида «Меҳр кўзда» кичик нодавлат ташкилотини ташкил этгандик. Мана бу ҳаракатларимиз бугунги кунда ўз самарасини бериб келмоқда, - дейди Абулқосим Фирдавсий номли маҳалла оқсоқоли Хайрулла Зокиров.

- «Меҳр кўзда» ташкилотида ёшларни сартарошлик, дурадгорлик, наққошлик, тикиш-бичиш, қандолатчилик, пазандачилик ва бошқа ҳунарларга ўргатиш учун етарли шарт-шароитлар яратилаяпти. Биз бундай меҳр-мурувват ёрдамини нафақат бу йилда, балки ҳар йили кўрсатамиз, - дейди «Меҳр кўзда» раҳбари Элвира Аҳмедова.

Бурхон РИЗОҚУЛОВ олган сурат.

Олам турфа

ЁМҒИРДА ҚОЛСАНГИЗ ЮГУРМАНГ

Кўчада шаррос ёмғирда қолиб кетган одам нима қилади? — Тезроқ бирор пана жойга боришга ошиқади. Лекин бунинг учун югуриш шарт эмас. Маълум бўлишича, одам ёмғирда қанчалик тез югурса, шунчалик тез ивиб кетаркан. Физик олимлар югураётган ва оҳиста кетаётган одамларга қанча ёмғир томчиси тушишини ҳисоблаб чиқишган. Шунинг учун мабодо, ёмғирда қолиб кетсангиз шошмасдан кетаверинг. Шунда сиз ивиб кетмайсиз — тадқиқот натижаси ана шундай.

ҚОР БОШҚА ДАВЛАТДАН ОЛИБ КЕЛИНАДИ

Данияликлар чанғи спорти "жинниси". Аммо бу ўлкада қор жуда кам ёғади. Шу важдан ҳам улар қорни темир йўл орқали, яъни вагонларга юклаб Норвегиядан олиб келишади ва тепаликларга сепиб чиқишади. Бу олиб келинган қорларни улар шунчалик эъзозлашадики, эриб кетишига йўл қўйишмайди.

"МАЙМУНЛАР" ТАНЛОВИ

Жаҳонда қанча танлов ва мусобақалар ўтказилишини тасаввур ҳам қилиш қийин. Америконинг "Нэшнл инкуайер" журнали эркаклар ўртасида "Қўшма Штатларнинг бадани энг кўп жунли кишиси" танловини ўтказди. Унда бутун бадани қалин жун билан қопланган Родни Уайт исмли киши биринчи ўринни эгаллади. Шуни ҳам таъкидлаш керакки, ғолибнинг юзи теп-текис, соқол ва мўйлов ҳам қўймаган, лекин бадани...

Рафиқаси турмуш ўртоғининг ғалабасидан ниҳоятда қувонди, ахир Родни "маймун" бўлса-да, "Танлов ғолиби" унвонидан ташқари мўмайгина пул ҳам олганди-да.

ЧЕКИШ ЎРНИГА — ШИРИНЛИК

Карлсруэ (ГФР) шаҳридаги баъзи бир такси ҳайдовчилари уловга ўтирган йўловчиларни ширинлик билан меҳмон қила бошлашди. Улар бу усул билан чекишга қарши кураш компаниясига муносиб улуш қўшмоқдалар.

Эй, сиз одамлар, эсиз одамлар...

"... аёлларни фақат ёмон одамларгина хору зор қилур"
(Ҳадисдан)

"...ЁМОН ОДАМ"

Бу даҳшатли воқеа рўй бермаслиги мумкин эди, аммо... кўз очиб-юмгунча вақт орасида рўй берди. Наҳот аёл зотига пичоқ кўтариш, уни қийноққа солиб ўлдириш шу қадар осон кечса? Бундай мудҳиш жиноятнинг илдизлари қаерда?

"... Қизимни ўн бир йил аввал турмушга берган эдик. Эри билан жанжаллашиб, кўп марта уйимизга аразлаб келарди. Раҳматли отаси "гап-сўз кўпайиб кетмасин" деб Саломатни эри билан яраштириб қўяр эди. Куёвим ҳеч қаерда ишламасди, кўп ичарди. Қизим эса Шаҳрисабз тумани коммунал идорасида гулчилик қилиб, уч фарзандини боқар, рўзғорни бир ўзи тебратарди. Охирги марта жанжаллашганларидан кейин қизим уйимизга келиб яшай бошлади. Шу орада эри нуқул келиб "Сени ўлдираман" деб дўқ-пўписа қилаверарди. Мана, ахийри шум ниятига етди..."

(Марҳуманинг онаси Ҳалима Раҳмонованинг кўрсатмасидан)

"... Эри "уч талоқ" сўзини айтган экан, шундан сўнг опам "энди бирга яшамайман" деб судга ариза берганди. Суд буларнинг бир қарорга келишлари учун уч ой муҳлат белгилаган. Опам бизникида яшаётганида эри Бурҳон Қулматов бир неча марта келиб жанжаллашиб кетди. Ўша кунги қотилликка мен ҳам гувоҳман. Хиёбонда ишлаётган эдик. Опам сув олиб келгани кран томонга кетувди, бироз ўтиб унинг додлагани эшитилди. Югуриб борсам, опам ўт-ўланлар устида қонга беланиб ётибди, эри унинг дуч келган ерига пичоқ тиқиб олар эди. Ажратмоқчи бўлгандим, Бурҳон Қулматов мени оёғи билан тепиб юборди, шунда қўлидаги пичоқ учиб тушди. У пичоқни олиб мен томонга қараб отди, тегмади. Шунда бир киши келиб Бурҳон Қулматовни ушлаб қолди. Биз "Тез ёрдам" чақириб, опамни касалхонага жўнатдик. Лекин у вафот этди..."

(Гувоҳ Зулхумор Холиёрова кўрсатмасидан)

"...Отам кечаси маст бўлиб келиб онамни калтакларди. Гоҳида бизни ҳам уйдан ҳайдаб чиқарарди. Қўшнилар чиқиб уларни ажратиб қўйишарди. Ҳамма вақт урушишганларида отам уйимиздаги болтани қўлига олиб онамга "Сени ўлдираман" дерди. Гулруҳ, Малика холаларим онамнинг тарафини олганларида отам уларниям калтаклаган. Биз кўпинча Шаматон қишлоғида яшайдиган момомникига кетиб қолардик..."

(Фарзандлар - Жамила ва Жавлонларнинг тергов пайтидаги сўзидан)

"Шаҳрисабзнинг Калакон маҳалласида — Бурҳон Қулматовлар билан қўшни турамиз. Эру хотин кўп жанжаллашишарди. Шу йилнинг июнь ойида Саломат эри маст бўлиб келиб уйда тўполон кўтараётганини бизга келиб айтди. Мен уларникига чиқиб, Бурҳонни тинчлантирдим..."

(Илҳом Ҳакимов кўрсатмасидан)

"Мен Шаҳрисабз туман коммунал хўжалиги корхонаси раҳбари сифатида бир йилдан бери ишлайман, марҳума Саломат Холиёрованинг турмуши яхши эмаслигидан хабарим бор. Эри бир неча марта хотини ишлаётган жойига келиб жанжал кўтарганида сабабини сўраганман, шунда Саломат «Эрим билан ярашмайман, "уч талоқ" сўзини айтган» деганди. Бир марта улар уришишаётганларида мен Бурҳон Қулматовнинг ёнига бориб, "Қўй, бу ерда жанжал кўтарма, уйингга бор" деб жўнатиб юборганман..."

(Ҳаким Йўлдошев кўрсатмасидан)

Тергов давомида олинган кўрсатмалардан хулоса қилаётган бўлсангиз керак: бу оиланинг оила бўлиб тинч-тотув яшаган кунлари кам бўлган.

Бўлар иш бўлди! Шу ўринда битта нарсани ўйлаб куюнасан, киши. Кўпчилигимиз оила ташвишларию эру хотин можаросини шахсий иш деб ўйлаймиз. Қуни-қўшни, қариндош-уруғ ва бошқа яқинларнинг уйларида жанжал бўлса "Аралашмайлик, ўзлари муросага келиб қолишар" дея қўл силтагувчилар кўп. Аслида эса жаҳлига эрк бериб бир-бирини аёвсиз ҳақоратлаётган эркак ва аёлни сал инсофга чақирганимиз, жанжал туфайли бирор ҳодиса юз бермасиданоқ уларни шаштидан туширганимиз даркор эмасмикин? Балки шунда ҳар икки томон ўз хатоларини тушуниб, оила муҳити яхшиланар эди? Хўш, шундай экан, нима учун қотиллик юз бергунига қадар Бурҳон Қулматов ва Саломат Холиёроваларнинг тақдирига ён-атрофдагилар бепарво қарашди? Уларнинг муросасизлиги авж олиб кетгунигача ҳеч ким эру хотинга жиддийроқ маслаҳат бериб, бирор йўл-йўриқ кўрсатмади? Нега? Ахир қотиллик - оғир жиноят, бу жиноят эса ўз-ўзидан рўй бермайди? Унга жиддий сабаб бўлаётган иллатни то у илдиз отгунига қадар бартараф этиш мумкин эди-ку, деган хаёлга борасан, киши. Бу иллат қачон пайдо бўлганди, ўзи?

"... Биз 1992 йилда никоҳдан ўтганмиз, яхши яшардик. Турмуш ўртоғим - Холиёрова Саломат туман коммунал хўжалигида боғбон-гулчи эди, мен мардикорчилик қилардим. Кейинги пайтларда Саломат ишдан кеч келадиган бўлди, мен унинг юриш-туришида ўзгариш сезиб, шубҳага тушдим. Шундан кейин ўртамизда жанжал чиқди. Анча вақт гаплашмасдан юрдик. Шунда у болаларимизни олиб онасиникига кетиб қолди. Мен ярашамиз деб бир неча марта Саломатнинг ёнига бордим, кўнмади. Кейин билсам, у ажрашиш учун судга ариза берган экан. Болаларимни кўргани борсам, Саломатнинг онаси мени ҳайдаб чиқарди, сўнг мен Шаҳрисабз деҳқон бозоридан 700 сўмга пичоқ сотиб олдим. Турмуш ўртоғим ишлаётган хиёбонга бориб, унга "мени онанг ҳайдаб солди, болаларимни кўрсатмади" десам, у "жуда яхши қилибди" деди. У қўлимдаги сўмка ичида турган пичоқни кўриб қолди, "Сен умрингда чумчуқ ҳам сўймагансан, мени пичоқлашга келдингми" деди. Айтишиб қолдик, шунда у "бу пичоқни менга ур, ур!" деб яқинлашиб келаверди. Жаҳл устида унинг тўғри келган жойига пичоқ уриб юбордим, кейин нима бўлганини билмайман. Мен турмуш ўртоғимни ўлдирмоқчи эмасдим, қўрқитмоқчийдим, холос. Қилмишимга пушаймонман..."

(Бурҳон Қулматовнинг кўрсатмасидан)

Ҳадисларда "Тангри аёллар билан яхши муомалада бўлишларингни тавсия этади, чунки улар оналаринг, қизларинг, холаларингдир..." дейилади. Аёлига пичоқ кўтарган одамнинг маънавияти ҳақида нима дейиш мумкин? Унинг хаёлидаги салбий тушунчалар, нотўғри тасаввур ва шубҳаю гумонларга кўпроқ атрофдагилар сабабчи эмасмикин? "Опамга учталоқ айтган" деб опасининг уйдан чиқиб кетганини маъқуллаган сингил, остонадан кирган куёвни ҳайдаб чиқарган қайнона, уларнинг жанжалларига қўл силтаб қўяқолган қуни-қўшни, қон-қариндошларнинг ҳаммаси эру хотин муносабатларининг тобора кескинлашиб боришига ҳисса қўшишган, аслида. Негаки, ҳар биримиз ўзимизни тутишимиз, феълу атворимиз, ўзаро муносабатларимиз билан атрофимиздагиларга таъсир кўрсатиб, маълум ўринларда уларни тарбиялаб борамиз. Шундай экан, нима учун зарур вақтда ўзимизни четга тортдик? Оқибатда Бурҳон Қулматов сингари қизиққон одамларнинг жиноятга қўл уришига имкон яратиб бермадикмикин? Ахир, оила иши шахсий эмас, балки жамият миқёсидаги улкан вазифа саналади. Оила тақдирига бепарво қарасак, ўзгаларнинг нотўғри хатти-ҳаракатларини маъқулласак, адашган кимсаларни тўғри йўлга солиш сингари инсоний бурчларни унутсак, теварак-атрофимиздаги юзлаб оилаларнинг пароканда бўлишига, жиноий ҳаракатларнинг кўпайишига йўл очган бўламиз, шундай эмасми? Фарзандларининг онаси - аёлига пичоқ кўтариб уни қийноқларга солиб ўлдирган Бурҳон Қулматовнинг оғир жинояти ҳар биримизни ҳушёр торттириши керак.

Шербобо ХУРРАМОВ,
Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз тумани прокурори.

Тарих

БИРИНЧИ ЎЗБЕК СОАТСОЗИ

XIX асрнинг биринчи ярмида биринчи ўзбек соатсозлари етишиб чиқди. Айниқса, Тошкентлик соатсоз уста, собиқ заргар Бобожон Охунд кенг шуҳрат қозонган.

Мулла Бобожон Охунд ўз даврининг моҳир соатсози бўлган. Султон Саидхон Ибн Маллахон (1863-1865 й) Қўқон хони замонида Қўқонда бир катта соат ясаб хон ўрдасининг минорасига ўрнатиб, ҳаммани қойил қолдирган. Бу соатдан чалинган занг бир фарсах (6-7км) масофадан эшитилган. Бухоро амири Музаффар (1860-1885 й) Қўқонни эгаллаганида, Бобожон Охундни унинг соати билан бирга Бухорога олиб кетади. Ўша даврнинг ажойиб мўъжизаси ҳисобланган соатни Бухоро Арки дарвозаси тепасига ўрнатади.

Соатсоз Мулла Бобожон Охундга катта хизматлари учун амирлик томонидан нафақа тайинланади. Биринчи Тошкентлик соатсоз Бобожон Охунд кексайган бир вақтда 1885 йили вафот этган.

Рашид БОЙТУЛЛАЕВ

Хотира уйғонса гўзалдир!

ОЗОД ҚАЛБ

ЁЗУВЧИ ШУҲРАТНИНГ ҲИБСДАГИ ҲАЁТИДАН

...Шуҳрат аканинг яна ўпкаси тўлиб, йиғи босаётганини фаҳмладим. Кетма-кет саволлар бериб, гапни бошқа ёққа буришга уриндим. Ҳар бир инсон қисматида бир миллат фожеаси бор эди.

(Давоми. Аввали ўтган сонларда.)

Турклар, греклар фожеасидан кейин Шуҳрат ака қамоқда «қора олмонлар» — Волга бўйи немислари фожеасига дуч келди...

10. «ҚОРА» ОЛМОНЛАР

— Грек биродаримни қайтиб кўрмадим, — деб суҳбатда давом этади Шуҳрат ака. — Унинг ўрнига менинг «камерам»га Чирчиқ шаҳрида яшаган бир немис йигитини ташлашди. Фамилияси — Дер эди.

Дер Чирчиқдаги махсус заводда ишлаган пайтида гўё заводни портлатмоқчи бўлган эмиш! Ваҳоланки, заводни портлатиш учун 85 кг. портлатгич модда керак бўлар экан. Совет тузумида бунча моддани қайдан топасиз? Топилган тақдирда ҳам, 85 кг. юкни кўтариб заводга кириб бўлмайди, фақат машинада олиб кириш мумкин. Заводни портлатиш фикри инсоннинг хаёлига келиши мумкин эмас, бунинг ҳеч кимсага манфаати ҳам, кераги ҳам йўқ! Бирон нодоннинг бошига портлатиш фикри келганда ҳам, бунинг ҳеч иложи йўқ. Ақлга сиғмайдиган мантиқсизлик-ку бу!

Дер мана шу далил-исботлари билан ёниб-куйса ҳам, терговда қийнаб, унинг айбини бўйнига қўйишди. Тергов пайтида уни қаттиқ тепишган, орқасида этикнинг қора изи қолган эди. Бу гапларнинг ҳаммасини шошиб, қисқа қилиб, ҳаммомга кирганимизда айтиб берди. Орқасида этик изларини ҳам ўшанда кўрдим.

Дерни 25 йилга ҳукм қилишди. У жуда ёш, кўркам, гап-сўзлари жуда маъноли-мантиқли, тетик ва қувноқ йигит эди. Ўрисчани яхши биларди.

Ўша даврлар турмасида кўпгина олмонлар бор эди. Улар асли Эдил (Волга) дарёси бўйидаги Энгельс шаҳрида яшаган, уруш вақтида олмонлар уларни «қора» олмонлар деб урушга олмаган. Совет армияси уларни босиб олгач, «қора» немисларни қул қилиб ишлатиш учун ичкарига қувғин қилишган.

Совет мафкурасининг фашизм Олмонияси билан бўлган муносабати ушбу «қора» олмонлар билан бўлган муомалада давом этар эди. Немисми — тамом, гўё у — душман!

Бу ёвлик кайфияти шўро даврида ишланган парча, уруш мавзуйидаги кинофильмларда ҳам, ҳатто, мамлакат болаларининг «уруш-уруш» ўйинларида ҳам сақланиб қолди.

Олмонлардан ҳар бирининг биттадан касб-кори, ҳунари бор эди. Бири — чилангар, бири — оҳангар (токар) ва ҳоказо. Шунинг учун улар шу турмадан қутулсак, бўлди, соғ-саломат лагерга чиқиб кетсак, у ёғи бунчалик ёмон бўлмайди, деб ишонишарди. Тирик қолиш учун йўқ айбларини бўйинларига олишарди.

Дер йўқ айбига иқрор бўлишига бир сабаб шу умид бўлса, иккинчи сабаб — жисмоний-руҳий азоб-уқубатларга тоқати қолмагани эди. Барибир айбдор қилишади.

Чирчиқ шаҳридан бир қиз Дерга жўнатма келтириб турарди. Дер олдинига ишонмади, кейин терговчи шундай қиз келиб-кетиб юрганини айтгач, ишонди. Муҳаббат руҳни кўтарар экан, Дер анча руҳланиб юрди. Назаримда, бир гал Дернинг қиз билан учрашувига ҳам рухсат берилди...

Дерни жосус деб ҳукм қилишди. У кетаётиб мен билан қучоқлашиб, йиғлаб хайрлашди: чунки 25 йилни «муддат» деб айтмади, умрбод кетаётганини билар эди. Шундай бўлса ҳам.

— Худо хоҳласа, кўришамиз! — деди... Аммо у билан ҳам қайтиб кўришмадим. Суйган қизи ҳам қолиб кетди...

...Шуҳрат аканинг яна ўпкаси тўлиб, йиғи босаётганини фаҳмладим. Кетма-кет саволлар бериб, гапни бошқа ёққа буришга уриндим. Ҳар бир инсон қисматида бир миллат фожеаси бор эди.

11. «БЕШИКДАН ҚАБРГАЧА...»

"(Шунда Юсуф айтди): "Эй зиндондош биродарларим! Тарқоқ — турли туман"худо"лар яхшими ёки ягона ва ғолиб Аллоҳми!?" (Қурони карим, Юсуф сураси, 39-оят).

— Кейин мени бошқа икки кишилик камерага кўчиришди, — деб давом этади ёзувчи. Бу гал олдимга олтмиш ёшлардаги бир чолни қўйишди.

Бу кишининг кийиниши ўзбекча: эгнида — чопон, устидан жун чакмон кийган, оёғида сурхондарёликлар киядиган ковуш, ёнида 12-13 ёшлардаги бир йигитча ҳам бор. Иккаласи бир колхоздан экан. Улар «камера»га кириши билан чолни терговга чақиришди.

Йигитча мен билан қолди. У билан озгина сўзлашиб, фаҳмладимки, булар илгари ҳукм бўлган, лекин суд ҳукми бузилиб, қайта тергов бошланган. Чол бир тракторчининг ўлдирилишида сабабчи бўлган, деб айбланаётган экан.

Терговдан бобо жуда хафа бўлиб қайтди. У татар таржимон орқали сўроқ қилиняпти экан. Айбини яна бошқатдан бўйнига қўйишмоқчи бўлишибди. Роса бақириб, сўкишибди. Таъби беҳад хира. Кечаси у менга аҳволини батафсил айтиб берди.

— Хафа бўлманг, жойига тушиб кетар, — деб кўнглини кўтардим.

— Нимага хафа бўламан, — деди бобо, — аслида ҳаммаси Худодан. Булар бир сабабчи, холос. Худонинг изнироdasи бўлмаса, бир пашша ҳам қанотини қоқолмайди! Илоннинг иши чақиш, чаённинг иши заҳар солиш. Бизнинг ишимиз Яратган Эгамизга бандалик қилишдир. Лекин буларнинг фитнасига қарши тадбир қилиш керак! Аллоҳга таваккул қиламиз, лекин ҳаракатсиз таваккал таваккал эмас!..

* * *

Бобонинг гапларидан мен анча дадилландим. Ўзи билмаган ҳолда менга зўр таскин берган эди! Мен бу қийноқ-қийинчиликларга бардош беришга, йўқ айбимни бўйнимга олмасликка қаттиқроқ қарор қилдим! Қаранг, бу чол ҳатто суд ҳукмини бузишга эришган!..

Чолнинг исми Эшонқул бўлиб, ўзи ўқимишли домла экан. Табиати вазмин, хотиржам, кўп дуогўй одам эди! Боланинг исми эсимда йўқ.

Котиб: Мирзо КЕНЖАБЕК

Азиз муштарий! Мана мустабид тузумга хос бўлган ҳолатлар ҳақида ҳикоя қилувчи хотира асардан газета имконияти даражасида парчалар эълон қилдик. Ушбу асар китоб ҳолида, тўлиқ чоп этилиб сизнинг эътиборингизга ҳавола этилишидан умидвормиз.

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

ҚЎЙ (21.03-21.04)

Барча воқеалар Сиз учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлади. Лекин шу билан бирга ҳаддан ташқари чираниш ҳам кўп фойда келтирмайди.

СИГИР(22.04-20.05)

Тақдирнинг ўзи шу кунларда сизни сийламоқда, излаган кишингиз ёки нарсаларингиз оёғингиз остидан чиқиб, барча ишларингиз бароридан келади.

ЭГИЗАКЛАР (22.05-21.06)

Сизга шу кунларда ўзингиз орзу қилганингиздан ҳам аъло таклифлар қилишлари мумкин. Омад қушини маҳкам туинг, енг шимариб ишга киришинг.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.06-22.07)

Шу кунларда яқин келажакда рўй бериши мумкин бўлган воқеаларни ҳис қилиб яшамоқдасиз. Бу кутиш узоқ муддатли интизорликка айланиб кетмаса бўлди.

АРСЛОН (23.07-22.08)

Мўлжаллаб юрган ишларингизни дам олиш кунларигача бажаришга улгурсангиз, янги иш ҳафтасини кўтаринки кайфиятда бошлаш имконига эга бўласиз.

ПАРИЗОД(23.08-22.09)

Яқин бир-икки кун ичида жуда муҳим масала бўйича ҳал қилувчи қарор қабул қилишингизга тўғри келади. Иккиланишга кўп вақт сарфлаб юборманг.

ТАРОЗИ (23.09-22.10)

Шу кунларда ижодий режаларингизни рўёбга чиқариш ва бундан олам-олам завқ олишингиз учун барча шароитлар муҳайё. Ўз вақтида дам олишни унутманг.

ЧАЁН (23.10-22.11)

Бир пайтлар йўл қўйилган хатолар туфайли юзага келган муаммоларга кўндаланг бўласиз. Лекин тушкунликка тушганингиз билан вазият ўзгариб қолмайди.

ЎҚОТАР (23.11-21.12)

Йўлингизда биринчи тўсиқларга дуч келганингиз ҳамоноқ кўзланган мақсаддан воз кечманг. бундай йўл тутиш сизга хос эмас.

ТОҒ ЭЧКИСИ(22.12-19.01)

Интилувчанлик ва қайсарликда сизнинг олдингизга тушадиган бошқа киши топилмаса керак. Нима бўлганда ҳам омад сиз томонда.

ҚОВҒА (20.01-18.02)

Ҳаракатларингизга билдирилган танқидий фикрлар туфайли умуман ғайратингиз сўниб, ҳеч қандай юмушни бажаришни истамай қоласиз.

БАЛИҚ (19.02-20.03)

Ўзингизнинг молиявий аҳволингиздан қониқмаслик ҳисси сизга тинчлик бермайди. Иродангизни тиклашингиз ва қийинчиликларни енгиб ўтишингиз зарурлигини сизга эслатиш ортиқча.

Ҳар одам — бир олам

Ё ОТАШДАН, Ё БАРДОШДАН, Ё ТОШДАН...

Аёлнинг қиёси кўп. Гул дейдилар, сумбул дейдилар... Бу қиёсларни завқлари келганда, муҳаббатли чоғларида айтадилар. "Заифа" дейдилар, баъзан қиёсни ҳам таъблари кўтармай "ҳа, энди хотин киши-да", деб қўя қолишади. Аслида, аёл гулдан кўра ҳам, сумбулдан кўра ҳам бардошга яқинроқ экан.

Оташга, қаттиқдан қаттиқ, маҳкамдан маҳкам тошга яқинроқ экан. Бу қиёсларга мисол ахтариб ўтиришнинг сираям ҳожати йўқ. Мисол ҳар кимнинг ўзида. Мана, мен ўзимнинг қора кўз шогирдларим учун Кундузхон опа, устозман. Қўшимча таълим мажмуасида тўгарак раҳбариман. Маҳалламдаги қўшниларим учун Наврўзларда елиб-югуриб буғдойу кўк ундирадиган, сумалакларга бош бўладиган, катта-катта тадбирларда дастурхон тузатадиган "водийлик" аёлман. Кимгадир дугона, кимгадир сингил. Аммо менинг кўнгил дафтарим варақланса, не-не қаттиқ куйлар овоз беради саҳифаларидан.

...Чиройли овозим бор эди болаликдан, чилдирмамни оловда тоблаб:

Қаро сочим ўсиб бошимга тушди,
Не савдолар менинг бошимга тушди-ё...

дея куйлаганимда келинчаклар дурраларини қиё қўйиб, хиноли бармоқлари нима бўлишини билмасдим. Тақдир қўшган кишимга турмушга чиқиб, Янгийўлга кўчиб келганимда ҳам ҳаётим силлиқдай эди. Қиз, ўғил кўрдик. Эрим новвойлик қилар эди. Эркак киши деганнинг қатъиятли, бировнинг гапига кирмайдиган бўлгани яхши экан. Қозонга яқин юриб қораси юқди. Натижада оиламиз барбод бўлди. Ёлғиз аёл нималигини, ёлғиз яшашанинг қандай яшаш эканлигини фақат бошидан кечирганлар билади. Уч боламни етаклаб Тошкентга келдим. Узоғу яқинга паноҳ бўлган азим шаҳардан болаларимга ризқ, насиба топилар, дедим. Тўқимачилик комбинатига ишга кирдим. Болаларим боғчага, мактабга қатнай бошлади.

- ЖЕКка ишга кирсанг, уй оласан, иккита ўғлинг бор, ватан керак, сенга, — дейишди таниш-билишлар. Мирзо Улуғбек (собиқ Куйбишев) туманидаги ЖЕКлардан бирига ишга кирдим. Мен доим вақтбай ишлаб, ишга вақтида бориб, вақтида уйга қайтадиган аёлларга ҳавас билан қарайман. Ўзим ҳаётда ҳеч қачон битта иш билан қаноатланиб яшаган эмасман. Бозорчилик қилардим, "чарларлар"га салом айтгани борардим, тўйларга, қуда-андачиликларга уйғурчами, ўзбекчами манти, лағмонлар тайёрлардим. Болаларимнинг усти бут, рўзғорим бадастур бўлсин, деб ҳалол хизматдан қочмасдим.

Инсонларга ташвиш кутилмаганда келар экан. Ташвишларим яхшиликдан бошланди. Менга ўзим ишлаётган ЖЕК орқали уй беришгандай бўлди. Эртага расмийлаштирамиз билан кунлар ўтди. Ҳуқуқни билмасликданми, ё афандига ўхшаб калит бизда, уй қаёққа боради, қабилида иш тутдикми, хуллас, шифохонада даволанаётсам, болаларимни уйдан ҳайдашибди, томчи-томчилаб тўплаган рўзғор буюмларимни машинага ортиб, қайсидир омборхонага элтиб ташлашибди. Эмишки, уйимнинг эгаси бормиш! Куз эди, қиш қиличини яланғочлаб келаётган эди. Сакиз ой кўчада қодик. Бир кун у қўшниникига кирамиз, бир кун бу дугонамникига. Катталарим-ку сал уқади. Кичигим: "Аяжон, ҳеч кимникига бормаймиз, ўзимизнинг уйга кирамиз!" деб додлайди. Яхшилар кўп экан дунёда дедим ўша кунлар. Лолахон, Фаридахон ўртоқларим, маҳалладан Саломат опа, Бахтиёр ака, Аъзамжон ака — қанчадан-қанча одамлардан яхшилик кўрдим. Ўзим яшайдиган "Авайхон" маҳалла аҳли қўллаб-қувватлаб туришди. Тафсифнома керакми, бирор идорага мурожаат қилиш керакми - доим ёнимда бўлишди. Агар одамларнинг яхши сўзлари, мадади бўлмаса ўша кунлари майда-майда бўлиб синиб кетардим. Болаларим ўқишларидан қолиб кетишди. Бир куни катта ўғлим йиртилиб кетган пойафзалини сим билан боғлаётиб:

— Аяжон, ҳали бу кунлар ўтади, уйининг тўрида ўтирасиз, —деди. Кўзларимдан ёш чиқиб кетди. Ташвиш болаларни тез улғайтирар экан.

Саккиз ой деганда уйимизни суд орқали қайтариб олдим. Кирмаган эшигим қолмади. Журналист, шоир-ёзувчи, ҳоким... Ишим тушмаган пайтда уларни ўзга бир дунёларнинг одами деб тасаввур қилардим. Мирзо Улуғбек тумани собиқ ҳокими Шавкат ака, шоирлар Азим Суюн, Икром Отамурод — ҳамма-ҳаммаси гапларимни диққат билан эшитиб, йўл кўрсатишди, ёрдам беришди. Минглаб одамлар орасида бир аёл тақдири ҳеч нарса бўлмаслиги мумкин, қумга синган сувдай изсиз кетиши мумкин. Йўқ, бу хато тасаввур экан. Бир инсон, бир аёлнинг ҳам жамиятда ўрни бор экан.

Уйимга киргач, буюмларимни изладим. Бир омборхонага тиқиб ташланган экан. Қизимга деб йиққан сепларим каламушу ҳашоротларга ем бўлибди. Тикув машиналарим йўқ...идишларим синган...Рўзғоримни яна бошидан бошладим. Яна югур, яна ел!

Ҳозир фарзандларим ёнимга кирди. Бироқ уларни ўқитишга имкон топилмади. Зеҳнлари яхши эди. Математик бўламан, дерди кичиги. Майли ҳунарли бўлишди, ёмон йўлга киришмади, ёмон отлиғ бўлишмади.

...Ҳозир менга ёрдам бериш ўрнига саккиз ой кўчада қолишимга сабабчи бўлган одамларни кўриб тураман. Баъзан ичимдаги шайтон:"Уч ол!" дея довлайди. Қўй, дейман, ишлаяпман, яшаяпман. Иш жойимда, маҳаллада ҳурматим бор. Фақат бу ташвишларим ўзга аёл бошида такрорланишини истамайман. Болалари билан ҳеч бир аёл саккиз ой тугул, саккиз дақиқа ҳам кўчада қолиб, ҳеч кимга, ҳатто ўз жигарларига ҳам термулмасин.

Мирзо Улуғбек тумани Абайхон маҳалласи фуқароси Кундузхон Исҳоқова сўзларини Кутлибека РАҲИМБОЕВА оққа кўчирди.

Дарз

Соҳида опа ва Султон ака Бурхоновлар бундан ўттиз уч йил муқаддам яхши умидлар билан бир ёстиққа бош қўйгандилар. Ўшанда фарзандларни тарбиялаб, уларнинг камолини кўришни, набиралар қуршовида кексалик гаштини суришни ният қилганларига шубҳа йўқ. Йиллар ўтиб уларнинг дил тубида парваришлаб келган орзулари ушалди: олти фарзандга ота-она бўлдилар, вақт ўтиб етти набиранинг бувию бувасига айландилар.

АЖРАШАЁТГАН ОИЛА...

Уни ўттиз уч йиллик бирга кечган турмуш, олти нафар фарзанд ва невараларнинг борлиги ҳам асраб қолишга қодир эмасми?

Аммо не бўлдию уларнинг орасидан "ола мушук" ўтди. Ўттиз уч йиллик турмушнинг аччиқ-чучугини тотиган, иссиқ-совуғига чидаган оила тотувлиги жар ёқасида қолди...

Соҳида Бурхpraованинг таҳририятимизга йўллаган шикоятида эр-хотин ўртасидаги машмашалар, оилавий келишмовчиликлар ҳақида ёзилганди. Биз шикоятни ўрганиш учун Андижон вилояти Шаҳрихон тумани ҳокимлигига жўнатдик. Яқинда ҳокимятнинг жавоб хатини олдик. Унда маълум қилинишича, туман ҳокимлиги ходимлари, қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғини раислари ҳамда маҳалла фахрийларидан иборат гуруҳ Шаҳриҳон тумани Найнаво ширкат хўжалиги Тайит қишлоғида яшовчи Бурхоновлар оиласида бўлиб, масалани ўрганганлар. Улар эр-хотинни яраштиришга қанча уринишмасин, томонлар муросага келишмаган ва бирга яшашни хоҳлашмаган. С.Бурхонова билан суҳбатдан шу нарса аён бўлганки, у ўттиз уч йиллик турмуши мобайнида орттирилган мол-мулкни, жумладан қўй, мол, от ва оилага тегишли жиҳозлар тенг бўлиб олишни истаётган экан.

Тўғри, ҳаёт йўли "паст-баландлик"лардан иборат. Бугун турмуш қуриб, эртага ажрашиб кетаётганлар, бундан-да жиддийроқ муаммоларга дуч келаётган кишилар олдида биз тилга олаётган инсонлар тақдири у қадар фожеа эмасдек туюлади. Лекин...

Наҳотки, эллик беш ёшни қоралаб қўйган оила бошлиғи Султон ака ва олти нафар фарзандни оқ ювиб, оқ тараган ва энди набираларига панду насиҳат қиладиган ёшдаги Соҳидахон опа бошқаларга ибрат бўлиш ўрнига фарзандлари кўз ўнгида (энг кичик фарзанди ҳам 18 ёшда!) "сан-ман"га бориб, бир-бирлари билан қўй, от, молу-мулк талашишга истиҳола қилишмаса? Мол-мулкни, чорва молларини ўзаро бўлишишнинг чораси бордир, лекин фарзандларни, набираларни, улардан кўрадиган меҳр-оқибатни бу эр-хотин қандоқ тақсимлар эканлар? Фарзандлар кимни десинлар: отани ёқласинларми ёки она томонда турсинларми? Ахир бири-падари бузуруквор, иккинчиси — волидаи мўътабар бўлса! Устига-устак, ота-оналари туфайли "кўпнинг оғзига" тушган фарзандлар ўзларини қандай хис қилмоқда эканлар? Хуллас, бу ўринда бу каби саволларга жўяли жавоб топиш амри маҳол.

Одатда туғишган ака-ука, опа-сингиллар бирор сабаб билан можаро талашсалар ота-оналар уларни муросага келтиргувчи эди. Бу ўринда-чи? Эр-хотин можаросининг шикоятбозликка айланиб, мутасаддилар муҳокамасига тушганлигидан англадикки, агар фарзандлар ота-онани муросага келтиришга ҳаракат қилган бўлсалар ҳам, бундан натижа чиқмаган кўринади.

Албатта, ҳар бир инсон ёшию жинси, миллатидан қатъий назар оилавий аҳволини ўзи танлашга ҳақли. Инсонни бу ҳуқуқдан ҳеч ким, ҳатто ўз фарзандларию эл-юрт олдидаги андиша ҳам маҳрум этолмайди. Бу ўринда ҳам сўнгги сўзни эр-хотиннинг ўзлари айтадилар.

Биз ҳам бу ҳолатни ёритар эканмиз, зинҳор оила соҳибларини мулзам қилишни кўзламадик. Шундай ҳолатга тушиб қолишдан сақланиш, ибрат олиш учун бу ҳақда сўз юритдик, холос.

ТАҲРИРИЯТ

Тошкент шаҳри

...ҲАРБИЙЧА БЕЛЛАШДИЛАР

Сергели туманидаги Тиббиёт билим юртида «Шунқор қизлар» кўрик-танлови ўтказилди. Унда «Тўмарис», «Барчиной авлодлари», «Қалқон» ва «Замин зукколари» қизлар жамоалари жиноятчини қўлга олиш, уни қуролсизлантириш, ҳарбийча юриш ва қўшиқ айтиш шартлари бўйича куч синашдилар. Танловга ҳозирлик кўришда қизлар махсус батальонда ўқувлардан ўтдилар.

Қизлар нафақат назокат соҳибалари, балки ишончли ҳимоячи ҳам бўла олишларини тасдиқладилар. «Тўмарис» жамоаси танлов ғолиби бўлди.

СУРАТДА: кўрик-танловдан лавҳалар.
Абдувосит ҲАЙДАРОВ олган суратлар.

Тошкент шаҳар С.Раҳимов тумани ИИБ томонидан "NASKOM" МЧЖ га 2002 йилда берилган думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли бекор ҳисобланади.

Утерянный аттестат о среднем оброзовании А 280717 выданный 23.06.93 году средней школой 90 Чиланзарского района г.Ташкента на имя Мустафиной Гузаль Наильевны считать недействительным.

Тошкент шаҳар Миробод туманидаги "GALEN VAGEN" хусусий фирмаси ўз низом жамғармасини 27210000 (Йигирма етти миллион икки юз ўн минг) сўмдан 20473648 (Йигирма миллион тўрт юз етмиш уч минг олти юз қирқ саккиз) сўмгача камайтирганини маълум қилади.

Утерянный гос. ордер 10-01/12-4000 от 26.02.93 года. Право собственности Сургучев Константин Егорьевич на квартиру считать недействительным.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институти томонидан 1991 йилда Ахмедов Равшан Эркинович номига берилган ФВ 946774 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор ҳисобланади.

Mahalla

Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Аъзам ГАДОЙБОЕВ, Акмал САИДОВ, Ниғматилла АБДУЛЛАЕВ, Бобур АЛИМОВ, Рустам ҚОСИМОВ, Расул РАҲМОНОВ, Абдунаби МАННОПОВ, Мавлуда ҚОСИМОВА (бош муҳаррир ўринбосари), Бахтиёр РИЗАЕВ, Шуҳрат РИЗАЕВ, Беҳбуд ЖУМАЕВ, Таъназберди ҚУРБОНОВ, Эркин ҒУЛОМОВ.

Масъул котиб: Аслиддин БЎРИЕВ
Навбатчи: Фаррух БЎТАЕВ
Саҳифаловчи: Фаррух РАСУЛОВ

Газета таҳририят компьютерларида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма тобоқ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Тошкент, Матбуотчилар кўчаси 32.

Телефонлар:
Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.
Масъул котиб: 136-53-75
Хатлар бўлими: 136-57-62.

7717 нусхада чоп этилди. Буюртма Г-227 Топширилди—21.00